

Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Cette œuvre est hébergée sur «*Notes du mont Royal*» dans le cadre d'un exposé gratuit sur la littérature.

SOURCE DES IMAGES
Google Livres

EX NICOLAI
DAMASCENI
VNIVERSALI HISTORIA

SEV

De moribus gentium libris excepta

IOHANNIS STOBÆI

collectanea,

QVÆ

Aristo dam- NICOLAUS CRAGIVS *latina fecit, &*
natus. seorsum edidit.

A P V D

Petrum Santandreamum,

CLIOXCIII.

Handwritten scribbles and marks in the upper right corner.

A B A

Faint, illegible text or markings at the bottom of the page.

VIRTUTE, ERVDITIONE
ET GENERE NOBILISSIMO

OLIGERO ROSÆCRANTIO

ILL. D. GEORGII ROSÆCR. F.

NIC. CRAGIVS S. D.

Radicatur à multis Nobil. Oligere, & quidem doctissimis viris, singularis tui ingenij felicitas, necnon egregium circa Philosophiam studium. Et tu ipse re fidem facis, nihil ad gratiam ab illis fingi, sed quantum laude eorum fertur, tantum merito tibi tribui. Praclarum vero institutum, nec scio an generoso & excelso tuo animo aliud dignius. Ac gratulor patriæ familiaeque talem Rosæcrantium; gratulor parentibus tam insignem filium. Sed patere tamen, mi Oligere, amore tui, patriæque studio, hoc à me dici, non tantum conuenire tibi tam illustri loco orto, eam qua in contemplatione natura occupata est Philosophiam; sed multo magis alteram, qua de Virtutis actionibus disserit, & vitæ ciuilibus præcepta tradit. Nam hæc propius ipsum hominem id est, mentem nostram attingit, & in ea humana sapientiæ meditatio & exercitatio præcipue consistit. Quod haud dubie ita saniores quique Philosophorum iudicarunt, qui illa non contenti, istius studium vel maximè sibi excolendum existimarunt. Id quod ne longè petitis exemplis tibi confirmare necesse sit, à Principibus Philosophorum discas. Vide mihi septem sapientes Græciæ, qui Philosophiam ipsam condide-

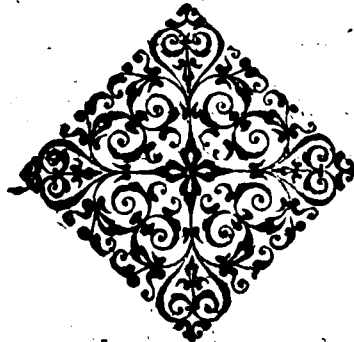
aa 2. runt,

runt, eorum solum Thaletem habes naturæ arcana scrutantem, reliqui in Polistia versati. Et ex illis ipsis Philosophis, quos maximi facere potes, Socrates, Plato, Aristoteles, Theophrastus, permagnam in hanc operam & studium posuerunt. Atque ut paucis absolvam, fuit hoc familiare cunctis ferè Philosophis, ac in primis Academicis tum Peripateticis. Quorum è numero est Nic. Damascenus haud postremus, qui ad exemplum Aristotelis ac Theophrasti, huius generis scripsit libros octoginta καθολικῆς ἰσοετίας, ut vocat, seu de moribus gentium vniuersarum, plenos haud dubiè bonæ frugis & multiplicis doctrinæ. Utinam extarent tantummodo, tum huius, tum istorum auctorum quos dixi, scripta, non esset ista erudita doctrinæ pars à cultoribus adeo deserta: sed inueniret complures tui similes verè nobiles, id est ad virtutis gloriam recta via grassantes, quorum animis efficacissimum sui amorem excitaret. Sed quia manca præceptorum aliquatenus Philosophia, & historia huiusmodi politica destituimur, haud nullo in operæ pretio studium ab iis occupari putandum; quibus ad curam est hæc qualiacunque veterum Rerum pub. monumenta conseruare. Quapropter quæ istius Nic. Damasceni in collectaneis apud Stobæum reperi, placuit descripta & seorsum excussa hoc tempore enulgare, ac quod ad Cnomas seu sententias propriè non pertineant, suo quasi auctori ex aliena possessione asserta restituere. Nam quæ apud Athenæum sunt, vel quæ alia eò pertinentia obseruare licuerit, aliàs addidurus. Ac tametsi non sint hæc eius generis, ut politicum efficiant, sicut nec item philosophorum præcepta: eo tamen loco habenda, ut cum vsu rerum coniuncta prudentiæ & consilij fundamenta maiorem in modum confirment. Sed præcepta & instituta politica Nobiliss. Oligere, ex hisce & aliis philosophorum libris petes: vsum certè non aliunde melius disces,

quam

quam ab illustri parente tuo, in quo Deus tibi virtutum sapientia & aliarum magnarum virtutum exemplum statuit. Ad cuius imitationem si totum te compares, eique te quam simillimum praestes, nihil ferè maius est, quòd à te patria desiderari. Quod tibi ut contingat, omnes patria amantes precamur, idque ut de te indubitatè speremusq; virtus & eruditio iubeat tua. Per quam virtutem tuam, Nobiliss. Oligere, te maiorem in modum rogo velis hunc libellum tuo nomini dicatum, gratum habere, & pro illo animum, unde prodit, longè magis acceptare. Quod si feceris, hoc quod iam studij mei erga te pignus, huius libelli oblatione habes, dabo operam uti postmodum aliquo cum fœnore luam & redimam.

Vale feliciter nobilissime
Oligere.

ΕΚ ΤΩΝ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΥ ΚΑΘΟΛΙΚΗΣ ΓΕΣΤΟΡΙΑΣ.

ΘΥΝΟΙ.

Θυμίοι τοῖς ναμαζοῖς φιλανθρώπων διαζόμενοι, φίλοι ποιούνται. Τῶν δὲ ξένων, τοῖς μὲν ἐκουσίως ἐλθόντας, σφόδρα τιμῶσι· τοὺς δὲ ἀκουσίως, κολλάζουσι.

ΑΡΙΤΟΝΟΙ.

Αρίτονοι τῶν ἐμφύλων ἔθνη δοκτείνουσι. τὰ δὲ κρέαμα τῶν χρησιμῶν ἐν χρυσοῖς ἐλύτερις φυλάττουσι.

ΔΑΡΔΑΝΟΙ.

Δαρδανεῖς, Ἰλλυρικὸν ἔθνος, τοὺς ἐν τῇ βίᾳ λούοντα μένον, ὅταν ἡρνῶνται, καὶ ἐπὶ γάμοις, καὶ τελευτῶντες.

ΓΑΛΑΚΤΟΦΑΓΟΙ.

Γαλακτοφάγοι, Σκυδικὸν ἔθνος, αἰοκοί εἰσιν, ὡσπερ καὶ οἱ πλεῖστοι Σκυθῶν.

Τεσφιλῶ δὲ ἔχουσι γάλα μένον ἵππων, ἔξ ἧ τεσφιοιῦντες, ἐαδίουσι καὶ πίνουσι. Καὶ εἰσὶ δὲ τὸ δυσμεχῶτατοι, σὺν αὐτοῖς πάντη τὴν τεσφιλῶ ἔχοντες. οὗτοι καὶ Δάρειον ἐτρέφαντο.

Εἰσὶ δὲ καὶ δικαιοτάτοι, κοινὰ ἔχοντες τὰ τε κτήματα καὶ τὰς γυναῖκας. ὥστε τοῖς μὲν πρεσβυτέροις αὐτῶν πατέρας ὀνομάζειν, τοῖς δὲ νέοις παῖδας, τοῖς δὲ ἡλικίαι ἀδελφοί.

Ὡν ἡ καὶ Ἀναχαροῖς, εἰς τῶν ἑπτὰ σοφῶν νομοθετῶν· ὃς ἦλθεν εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἵνα ἰσορροπή τὰ τῶν ἄλλων νόμματα.

Τούτων καὶ Ὀμηροῦς μέμνηται, ἐν οἷς φησι·

Μυσῶν τ' ἀρχηγῶν καὶ Ἀγαυῶν ἵππομολγῶν,

Γαλακτοφάγων, Ἀβίων τε, δικαιοτάτων ἀνθρώπων. Ἀβίους δὲ αὐτοὺς λέγει, ἢ δὲ τὴν γλῶσσην μὴ γεωργεῖν, ἢ δὲ τὸ αἰοκοί εἶναι, ἢ δὲ τὸν χρῆσται

EX NICOLAO DAMASCENO
DE MORIBVS GENTIVM.

THYNI.

HYNI naufragos humaniter excipiunt, & amicitia sibi deuinciunt. Sed & ex peregrinis eos, qui spontè accedunt, eximie honorant: Qui verò inuiti ad ipsos delati fuerint, puniuntur.

ARITONI.

Aritoni nullum animal mactant. Oracula sua testis inscripta habent, quæ in aureis inuolucris custodiunt.

DARDANI.

Dardani, gens Illyrica, ter saltem in vita lauantur, quum in lucem recens editi sunt, quum nuptias contrahunt, quum fato sunt functi.

GALACTOPHAGI.

Galactophagi, gens Scythica, non in ædibus degunt, vt & plerique alij Scytharum.

Vitus eis saltem equarum lacte constat, vnde caseos conficiunt, vt ita eo tum potu tum cibo vtantur. Itaque non facile bello superantur, quod commearis vbique ipsis præsto sit. Hi & Darium domum remeare coegerunt.

Sunt autem inuicem iustissimi, vt pote qui facultates & vxores communes habeant. Vnde inter se Seniores quosuis patres suos appellant, iuniores filios, & æquales fratres.

Ex his oriundus Anacharsis, in septem sapientum numero habitus, qui in Græciam venit, vt leges & instituta aliorum disceret.

Quin meminit eorum & Homerus vbi inquit,

Myforum cominus pugnantibus, & Agaeorum equas mulgentium.

Et Galactophorum, Abiorumque iustissimorum hominum. Abios autem vocat eos, siue quod terram non colerent, siue quod sine domibus degere, siue etiam quod hi soliarctus in

χρησθαι τούτοις μέτοις τόξοις. βίον γάρ λέγει τὸ τόξον.

Παρά τούτοις ἐστὶ εἷς, ἕτε φθονῶν ὡς φασιν, ἕτε μισῶν, οὔτε φοβούμενος ἰσθηθῆναι, ἕτε τὴν τῆ βίου κοινότητα, καὶ διαγραφῆναι.

Μαχημα δὲ οὐχ ἥττον αὐτῶν αἱ γυναικες, ἢ οἱ ἄνδρες, καὶ συμπολεμοῦσιν αὐτοῖς ὅταν δῆναι. Καὶ δὲ τὸ Αμφοτέρων ἡθελαιότητα εἶναι, ὡς ποτὲ ἐλάσασα μάχη Αθηνῶν καὶ Κιλικίας, ὅπ ποτε παρῶκου ἐγγὺς τῆς Μαιώπδος λίμνης.

Ι Β Η Ρ Ο Ι.

Ἰβήροι αἱ γυναικες κατ' ἔτος δ, π αὐ ἔξυφαίνωσι ἐν κοινῶ δυνάτουσιν. Ἄνδρες δὲ χροστῆντοι κείνασι, τὰ πάλαισα ἔργασαμθῆναι ὡραπμῶσιν.

Ἐχουσι δὲ καὶ μάτην π ζῶντες, ἢ τὴν γαστέρα ἀελαβεῖν αὐ μὴ δύνωσιν, αἱ χροσ ἠζουῦται.

Ο Μ Β Ρ Ι Κ Ο Ι.

Ομβρικοὶ ἐν ταῖς πωρὸς τοῖς πολέμοις μάχαις αἱ χροσ ἠζουῦται ἠττημθῆναι ζῶν, ἀλλ' ἀναγκαῖον ἠ νικᾶν, ἢ ἀποθῆσκειν.

Ομβρικοὶ ὅταν πωρὸς ἀλλήλαις ἔχουσι ἀμφοτέρησιν, καδοπ λιδῆντες, ὡς ἐν πολέμοις, μάχονται καὶ δοκῶσι διαγράμθω λέγειν, οἱ τοῖς ἐν αἰπτοῖς ἀποσφάξαντες.

Κ Ε Λ Τ Ο Ι.

Κελτοὶ οἱ πρὸ ὠκεῖο φητινῶντες, αἱ χροσ ἠζουῦται τοῖσιν καταπύπτοτα ἠ οἰκίαν φάσαν.

Πλημμυεῖδες δὲ ἐν τῆς ἔξω θαλάττης ἐπαρχομθῆς, μαθ' ὅπλων ἀπαντῶντες ἔσομθῆσιν ἕως κατακλύζωνται, ἵνα μὴ δοκῶσι φάσαντες τὸν θάνατον φοβεῖσθαι.

Κελτοὶ σιδηροσφουῶντες τὰ καὶ πόλις πρῶτῆσιν.

Μεῖζο δὲ ὅσιν ὁπθῆμα καὶ τὴ ξένον αἰλιότος, ἢ πολίτευμα. ἕαφ τὴ μῆθ γαρ θάνατος ἠ ζῆμῆα. ἕαφ τὴ δὲ παλῆτου φηθῆ.

Τιμῶσι μάλιστα τοῖς χροσ πρὸ κοινῶ πωρ σκταμθῆσιν.

Ταῖς δὲ θύρασ τῶν οἰκῶν ἐδέποτε κλείουσι.

Π Α Ι Δ Α Λ Ι Ο Ι.

Παιδαλιῶντες, Ἰβηροῖς ἔθου, δὲχ ὁ δύνω, ἀλλ' ὁ σωτηρίατος τῶν παρῶν.

bellis vsurparent. Arcus enim poetæ haud rarò *βιός* dicitur.

Apud hos (vt ferunt) neminem deprehendere est inuidia laborantem, aut odio flagrantem, siue metu perculsum, propter vitæ istam communionem & iusticiam.

Bellicosæ autem ipsorum non minus mulieres sunt, quam viri, quæ & vnà in prælium eunt, quum ita factò opus. Itaque & Amazonas fœminas generosissimas esse, adè vt progressæ sint cum exercitu olim Athenas, & in Ciliciam vsque, quando videlicet iuxta Mæotim paludem habitarunt.

IBERI.

Iberorum mulieres quotannis in publicum exhibent, quod tela confecerunt. Viri autem suffragiis lecti de ipsis iudicant, & quam earum plurimum laborasse inueniunt, ei primos honores deferunt.

Habent quoque zonam certæ mensuræ, intra quam si venter cuiusquam comprehendi nequeat, pro dedecore id magno habetur.

Vmbrii quum controuersias inter se habent, pugnant armati ac si bello congregiendum esset: & videntur iustio rem habuisse causam, qui aduersarium interemerint.

CELTE.

Celtæ Oceani accolæ, pro dedecore habent, si quis muro aut domui ruenti se subducatur.

Inūdatio quum ex mari exteriori accedit, armis induti ei obuiam eunt, subsistuntque donec mergantur, idque ne fugientes videantur quoquo modo mortem formidare.

Celtæ gladiis cincti Reipub. negotia tractant.

Grauiorem etiam pœnam apud eos luit, qui peregrinum, quam qui ciuem interemerit. Illi enim mors irrogatur, isti exilium indicitur.

Ante omnes honore eos afficiunt, qui victoria potiti agrum aliquem in publicum acquisuerunt.

Ianuas ædium numquam oclusas habent.

PÆDALII.

Apud Pædalios, gentem Indicam, non sacrificus, sed prudentissimus

παρόντων κατάρχεται ἤν' ἰεσθ'. αἰπιῖται δ' αἰεὶ ὠδὸν ἤν' ἰεσθ' ἐδὲν ἄλλο, πλὴν δικαιοσύνης.

ΠΡΑΥΣΙΟΙ.

Πραῦσοι τοὺς ἀσυγίτονας, ἐὰν λιμὸν παιδῶσι, τρέφουσι.

ΤΕΛΧΙΝΕΣ.

Τελχῖνες αἰθέροιο νόμαζ' ὄμβροι τὸ ἀέχασθαι κῆτις, οἰκήσαντες τε καὶ ἐν Κύπρω. μεταναστάντες δ' εἰς Ρόδον, καὶ ὠροῦσι τὴν νῆσον καταχόντες, βάσκανοί τε σφόδρα ἦσαν καὶ φθονεροί.

Τελχῖται δ' ὄντες, καὶ τὰ ἤν' ὠροῦσι ἔργα μιμησάμενοι, Ἀθλιῶν τελχῖνας ἀγαλμα ὠροῦσι ἰδρύσαντο, ὡσπερ εἰ τις λέγῃ Ἀθλιῶν βασκανοῦ.

ΤΑΡΤΗΣΣΙΟΙ.

Παρὰ Ταρτησίοις νεωτέρω πρῶτον ἔργα καταμαρτυρεῖν, ἐκ ἔξισι.

ΛΕΥΚΑΝΟΙ.

Λευκανοὶ διχάζονται ἀλλήλοις, ὡσπερ ἄλλου πνός ἀδικήματος, ἔτα καὶ ἀσότηας καὶ ἀργίας.

Ἐὰν δὲ τις ἀσώτῳ δανείσας χρεῖος ἐλεγχθῆ, εἴρεται αὐτῷ.

ΣΟΤΝΙΤΑΙ.

Παρὰ Σουίταις κατ' ἔτος, ὅτε ἠἴδιοι κείνοντα δημοσία, καὶ αἱ παρδῖνοι. ὁ δὲ κείνους ἀείσας ἔν', λαμβανέει ἡ βούλεται, εἴθ' ὁ μὲν ἐκείνον δύνει, καὶ ἔτος ἐρεξῆς.

ΛΙΜΙΡΝΙΟΙ.

Λιμύρνιοι κοινὰ τὰς γυναικας ἔχουσι, καὶ τὰ τέκνα ἐν κοινῷ τρέφουσι. μὲν καὶ ἐν ἅν' ἅν' ἔτα τῷ ἔκτω σμινεγκαντες ἀπαντα τὰ παιδία, τὰς ὁμοίότητας πρὸς τοὺς ἀδρας εἰσάξουσι, καὶ ἐκείνῳ τὸ ἴμιον δποδιδδασί πατερί. ἀφ' ἧς δ' αὖ ὑπολάβη τὸ παιδίον, ἐκείνους ἴμιον δποδιδδασί λαμβανέει.

ΣΑΤ.

tissimus omnium qui præsto sunt, sacra auspicatur. Petitur autem à Diis nihil aliud quam iustitia.

P R A Y S I I.

Praysij, vel Prasij, vicinos fame afflictos alimento subleuant.

T E L C H I N E S.

Homines illi qui Telchines dicti, antea quidem Cretenses erant, sed postea & Cyprum inhabitarunt. Vnde quum in Rhodum migrassent, primique eam insulam occupassent, maligni admodum & inuidi extiterunt.

Quum verò & hi artes mechanicas exercerent, maiorumque opera imitarentur, Mineruæ Telchinæ statuam primi erexerunt, quod nomen sonat ac si dicas, Mineruæ inuidæ.

T A R T E S S I I.

Apud Tartessios minori natu aduersus maiorem testimonium ferre non licet.

L V C A N I.

Lucani tanquam criminis alicuius, etiam luxuriæ ignauixque iudicia agitant.

Si quis conuictus luxurioso mutuum dedisse, mutuo isto multatur.

S A M N I T E S.

Apud Saunitas vel Samnites de adolescentibus & virginibus quotannis publicum habetur iudicium. Quem igitur eorum optimum esse sententia iudicum pronunciarit, is sibi ex virginibus eligit vxorem quam vult, deinde secundus ab eo alteram, & sic de cæteris fit deinceps.

L I M Y R N I I.

Limyrnij vxores habent communes, & liberos communiter alunt vsque ad annum ætatis quintum. Anno autem sexto in vnum conuocant omnes pueros, atque tum ex similitudine ad quemlibet virorum coniecturam facientes, cuilibet similem patri filium assignant. Quum itaque quis agnouerit puerum suum, tum quilibet eum vt filium educat.

DE MORIBVS
ΣΑΤΡΟΜΑΤΑΙ.

Σαυρομάτα δὲ τριῶν ἡμερῶν σπουδῶτα εἰς πλῆροσιν.
Ταῖς δὲ γυμνασίαι πάντα πείδονται ὡς δ' αὐοίαις
Παρδίνον δὲ ἔφερον σιωπικίζουσι πρὸς γάμον πρὶν αὐτὸν πολέμου
αἰδρα κτείνῃ.

ΚΕΡΚΕΤΑΙ.

Κερκέται τοὺς ἀδικήσαντας ὅπου ἔσθ' ἱερῶν ἀπιέρουσι.
Ἐὰν δὲ τις κυβερνῶν σκάφος δξαμάρτη, ποροσίοντες ἐφεξῆς ἔχουσι ἐμ-
πίουσι αὐτῷ.

ΜΟΣΥΝΟΙ.

Μόσυνοι τὸν ἑαυτῶν βασιλέα τρέφουσι ἐν πυργῷ κατὰ κλεισον.
Ἐὰν δὲ τις δόξη κακῶς ποτὲ βεβηλεύσασθαι, τῷ λιμῷ αὐτὸν δποκτείνουσι.
Τὸν δὲ τρεφόμενον ὅτιον ἐξίσου διαερῶσι, μέγας κοινῇ ἐξελόντας τοὺς
ἀφικνευμένους ξένοις.

ΦΡΥΓΕΣ.

Φρύγας ὄρκοις ἢ χρεῶντα, οὐτ' ὀμνιῶτες, οὐτ' ἄλλοις ἔξορκουῶτες.
Ἐὰν δὲ τις παρ' αὐτοῖς γεωργικὸν βουῶν δποκτείνῃ, ἢ σκίους τῶν πρὸς γε-
ωργίας κλέψῃ, θανάτῳ ζημῶσι.
Φρύγας ἢ κατορύττουσι τοὺς ἱερεῖς πλοῦτήσαντας, ἀλλ' ὅπῃ λίθοις
ἀκαπήχας πείσασθ' ὀρδοῖς.

ΛΥΚΙΟΙ.

Λύκιοι τὰς γυμναῖκας μάλλον, ἢ τοὺς αἰδρας πμῶσι, καὶ καλοῦνται
μπρεῖδιν. Ταῖς τε κληρονομίας ταῖς θυγατέρας λείπουσι, ἢ τοὺς υἱοῖς.

Ὅς δ' αὐτὸν ἐλπίσθης ἀλφ' κλέπτον, δούλος γίνεται.

Ταῖς δὲ μαρτυρίας ἐν ταῖς δικαίαις, οὐκ ἀδυνάτου παρέχονται, ἀλλὰ κατὰ
μῦθα.

ΠΙΣΙΔΑΙ.

Πισίδαυ διπνουῶντες ἀπάρχονται τοῖς γονεῦσιν, ὡς ἡμῶς τοῖς θεοῖς
ᾠδραωνοῖσι.

Ἡ δὲ

SAVROMATÆ.

Sauromatæ (vel Sarmatæ) tribus diebus cibo se ita ingurgitant, vt repleantur.

Vxoribus in omnibus obtemperant, tanquam Dominabus.

Virgini non prius nuptias concedunt, quam hostem aliquem interfecerit.

CERCETÆ.

Cercetæ reos cuiuscunque admissi criminis ita puniunt, vt factis interdican.

Si quis scapham gubernans impegerit, accedentes ordine singuli illi inspurunt.

MOSYNI.

Mosyni Regem suum educant turri inclusum.

Si quis iudicatus sit minus benè in publicum cõsuluisse, cum fame enecant.

Frumentum quod ipsis ex agris prouenit æqualiter distribuunt, partem inde aliquam in commune conferentes pro peregrinis aduenientibus.

PHRYGES.

Phryges omni abstinent iureiurando, ita vt nec ipsi iurent, nec alios ad iurandum adigant.

Si quis apud eos bouem aratorem interfecerit, aut agriculturæ instrumentum surripuerit, morte multatur.

Phryges non defodiunt in terram sacerdotes mortuos, sed super columnas lapideas decem cubitorum erectos statuunt.

LYCII.

Lycij plus honoris mulieribus quam viris deferunt, nominâque eis à matribus induntur: Itémque bonorum hæredes filias, non filios relinquunt.

Si quis liber condemnatus fuerit furti, pœna seruitutis ei irrogatur.

Testimonia in causis non protinus ferunt, sed post mensem demum.

PISIDÆ.

Pisidæ conuiuantes, parentibus epularum primitias libant, perinde vti nos Diis federum amicitiaque præsidibus.

Graui-

Ἡ δὲ μίση κείσις ἐστὶ ὧσα καταθήκη· τὸν δὲ δαυσερίσαντα, θανατοῦσιν.

Ἐὰν δὲ μοιχὸς ἀλόφ, φειάγεται τὴν πύλιν ἐπὶ ὄνου μὲν τῆς γυναικὸς ἐπὶ ἡμέρας τακτάς.

ΑΙΘΙΟΠΕΣ·

Αἰθίοπες τὰς ἀδελφὰς μάλιστα τιμῶσι καὶ τὰς δευδράς μάλιστα καταλείπουσιν οἱ βασιλεῖς, ἐ τοῖς ἑαυτῶν, ἀλλὰ τοῖς τῶν ἀδελφῶν υἱοῖς. Ὅταν δὲ ὁ δευδρῆ ἀμφοῖς μὴ ἦ, τὸν κάλλιστον ἐκ πάντων καὶ μαχηώτατον αἰεσιώτα βασιλέα.

Ἀσπῆσι δὲ δισέβεται καὶ δικαιοσύλῃ.

Ἄθροσι δὲ αὐτῶν αἰ οἰκίαι, καὶ ἐν ταῖς ὁδοῖς κειμήλιων πολλῶν, ἐδὲ εἰς κλέπτει.

ΒΤΑΟΙ.

Ἐν Βυαοῖς Λίβουσι ἀνὴρ μὲν αἰ δρῶν βασιλεύει, γυνὴ δὲ γυναικῶν.

ΒΑΣΟΥΛΙΕΙΣ.

Βασουλιεῖς Λίβουες ὅταν πολεμῶσι, τὰς μὲν νύκτας μάχονται, τὰς δὲ ἡμέρας εἰρηνίῃ ἀγροσι.

ΔΑΨΟΛΙΒΤΕΣ.

Δαψολίβουες ὅταν σωμαχθῶσι, πάντες ἅμα γαμοῦσι ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ μὲν ὄντι πλειάδος, καὶ μὲν τὴν ἐστίασιν χερεῖς τῶν γυναικῶν κατακειμένων κατασβέσαντες τὸν λύχρον εἰσέρχονται, καὶ ὁ τυχερὸν, ἢ αὐτῆς λαμβάνει.

ΙΑΧΛΕΤΕΙΣ.

Ἰαχχλεῖς Λίβουες, ὅταν πολλοὶ μνηστῦσονται γυναικα ὧσα τὰ κηδεῖς ἢ δευπνοῦσι, παρῆσης τῆς γυναικός. πολλὰ δὲ σκηπτόντων, ἐφ' ᾧ αὐτῆ γυνὴ γελάσῃ, τούτῳ σιωοικεῖ.

ΣΟΡΔΟΛΙΒΤΕΣ.

Σορδολίβουες ἐδὲν κάτλιωτα σκεῦος ἐξω κύλικος καὶ μαχίρας.

ΑΛΙΤΕΜΙΟΙ.

Αλιτέμιοι Λίβουες τοῖς ταχτάτοις αὐτῶν αἰεσιώτα βασιλεῖς· τῶν δὲ ἄλλων τιμῶσι τὸν δικαίωτατον.

Grauiſſimum apud eos iudicium depoſiti agitur, quod qui fraude inuerrere conuiſtus fuerit, morte afficitur.

Si quis in adulterio comprehenſus fuerit, is cum adultera aſino inſidens per urbem circumducitur, idque ad conſtitutum aliquot dierum ſpacium.

ÆTHIOPEſ.

Æthiopes ſororibus potiſſimum honorem exhibent, & ſucceſſionem tradunt Reges, non ſuis, ſed ſororum filiis. Quod ſi ex iis nullus ſuperſit, cui ſuccedere ius ſit, tum pulcerrimū omnium & bellicoſiſſimum Regem deligunt.

Exercent ij præcipuè pietatem & iuſtitiam.

Ædibus ipſorum nullæ ſunt ianæ, cumque in viis publicis multa ſita iaceant, nemo eorum aliquid furatur.

Bvæi.

Apud Buzos, Libyæ ſeu Africæ gentem, vir inter viros dominatum gerit, mulier inter mulieres.

BASVLIEI.

Baſuliei, Libyæ gens, quum bellum gerūt, noctu quidem prælium committunt, interdium verò pacem ſeruant.

DAPSOLIBYES.

Dapſolibyes ſimularque in vnum conuenere, vniuerſi ſimul nuptias cōtrahunt eodem die, poſt occaſum pleiadum. Etenim vt conuiuati ſunt ad mulieres ſeorſim accumbētes extrinſtis luminibus adeunt, quamque earum fortè quiſpiam naſtus fuerit, eam & vxorem ducit.

IALCHLEVEI.

Ialchleuei, gens Libyca, quum multi ſimul eandem ſponſam ambient, apud ſocerum ſeu ſponſæ petitz patrem cœnant. Dum verò multis dieſteriiſ ſibi inuicem illudunt, cui eorum ſponſa arriſerit, is eam ducit.

SARDOLIBYES.

Sardolibyes nullam ſupelleſtilem ſibi parant, præter calicem & gladium.

ALITEMII.

Alitemij Libyes pernicioſiſſimos Reges eligunt: Ex reliquis prout quiſque maximè iuſtus eſt, ita & dignitate eminent.

ΝΟΜΑΔΕΣ.

Οἱ Νομάδες τῆν Λιβύων, ἐν ταῖς ἡμέραις, ἀλλὰ ταῖς τυξίν, αὐτῆν ἀεὶ θι-
μῶσι τὸν χρόνον.

ΑΦΑΡΑΝΤΕΣ.

Αφάραντες Λίβυες ὀνόματα ἐκ ἔχουσιν ἠλίφ δι' αἰχρονι λοιδορευ-
ται, ὡς πολλὰ κακὰ φήσαντι.

Τῶν δὲ θυγατέρων ἀείσας κείνουσι, τὰς πλείους χρόνον μαμμηκίας
παρθένοισι.

ΒΟΙΩΤΟΙ.

Βοιωτῶν ἔνιοι τοῦ χρόνος ἐκ λυποδιδόντας εἰς ἀγορᾶν ἄγοντες, καδίση
κελεύουσιν, εἴτα κόφινον ὀπιβάλλουσιν αὐτῶν ὅς δ' αὐ κοφινωθῆ ἄπμμε
γίνεται. δοκεῖ δὲ τῶτο πεποδύνα, καὶ ὁ Εὐερίπιδου πατήρ, Βοιωτὸς ὦν τὸ
γῆρος.

ΑΣΣΥΡΙΟΙ.

Ασσύριοι τὰς παρθένοισι ἐν ἀγορᾶ πωλοῦσι τοῖς θύλουσι σιωοικεῖν
πρεσβύτας μὲν τὰς ἀγχιμειτάτας καὶ καλλίστας, εἴτα τὰς λοιπὰς ἐφεξῆς. Ὁ-
ταν δὲ ἔλθωσι ὀπί τὰς φαυλοτάτας, κηρύττουσι, πόσον τις θύλει πρεσ-
λαβὼν ταύτας σιωοικεῖν, καὶ τὸ σωμαχθὲν ἐν τῆς τῆν ἀπρεπῶν πηκῆς
ταύταις πρεσίδονται.

Ασσυρίοι δὲ μέγιστα βαδίτητα καὶ ἀοργησίαν.

ΠΕΡΣΑΙ.

Πέρσας δὲ μὴ ποιεῖν ἔξεστι, ἐδὲ λέγουσιν.

Ἐὰν δὲ τις πατήρα κτείνῃ, ἐσθλὸν αὐτὸν οἶονται.

Ἐὰν δὲ πᾶσα πρεσβύτη βασιλῆος μαστιγῶσται, δι' ἡλείων, ὡς ἀγαθοῦ τυ-
χόν, ὅτι αὐτὴ ἐμνήσθη βασιλῆος.

Ἐθλα δὲ λαυβαίουσι ὄψα βασιλῆος πολυτεκνίας.

Οἱ δὲ παῖδες παρ' αὐτοῖς, ὡς περ μαδῆματα, τὸ ἀληθεύειν διδάσκον-
ται.

ΙΝΔΟΙ.

Παρ' Ἰνδοῖς ἔαν τις λυποσπρηθῆ δανείου, ἢ ὄψα καταθήκης, οὐκ ἔστι
κείσις.

NOMADES.

Nomades & ipsi Libyū gens, in temporum dinumeratione non diebus, sed noctibus vtuntur.

APHARANTES.

Apharantes Libyes nominibus carent, soli orienti conuicium faciunt, vt qui multa mala in lucem proferat & ostendat.

Ex filiabus optimas eas censent, quæ tempore quam longissimo virgines manent.

BOEOTI.

Quidam Bœotorum decoctores qui non sunt soluendo in forum adducunt, & confidere iussis cophinum superiniiciunt: Ac qui hoc cophini pœna affectus fuerit, inde infamis fit. Quam pœnam irrogatam etiam Euripidæ patri, qui ex Bœotis oriundus erat, sunt qui existimant.

ASSYRII.

Assyrij virgines in foro vendunt quibuslibet eas sibi iungi desiderantibus. Ac primo quidem veneunt, quæ forma omnium sunt venustissima, tum deinceps reliquæ. Quum verò ventum tandem fuerit ad maximè deformes, per præconem diuulgant, quantum quisque pecuniæ accipiat, vt eam ducat. Atque ita pretium ex formosarum venditione redactum, in elocandas deformes impendunt.

Coniungunt pariter exercentes in moribus potissimum grauitatem & mansuetudinem.

PERSÆ.

Apud Persas quod factum turpe existimatur, id nec dictū honestum censent.

Si quis patrem necauerit, eum subdititium non genuinum filium existimant.

Si quem iusserit Rex flagris cædi, is tanquam beneficio affectus, gratias agit quod eius Rex meminisset.

Quibus soboles numerosa est, ij præmium eo nomine à Rege ferunt.

Pueri apud ipsos, vera dicere, non secus atque disciplinam aliquam discunt.

INDI.

Apud Indos quum quis fraudatur mutuo aut deposito, actio-

b b nem

κείσις ἀλλ' αὐτὸν αἰπάτα ὁπισύσας.

Ὁ δὲ τεχνίτου πηρόσας χίρα ἢ ὄφθαλμὸν, θανάτῳ ζημιῶται.

Τὸν δὲ μέγιστα ἀδικήσαντα, ὁ βασιλεὺς κελδεῖ κείσασθαι, ὡς ἐχάτης ἕσος ταύτης ἀτημίας.

Ἰνδοὶ συγκατακρήμην, ὅταν τελευτήσωσι, τῆν γυναικῶν τὴν προφιλεσιάτην, αὐτῆν δὲ ἐκείνον ἀγῶν μέγιστος γίνεται, σπυδαζόντων νικῆσαι ἐκείνῳ τῆν φίλων.

ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΙΟΙ.

Λακεδαιμονίοις τέχνας μὲν θάνειν ἄλλας ἢ τὰς εἰς πόλεμον, αἰχρῶν ἔσιν.

Ἐσιῶνται δὲ πάντες ἐν κοινῷ.

Τοὺς δὲ γέροντας αἰχλιύοντα, ἔδν ἢ τῶν ἢ πατέρας.

Γυμνάσια ὡσπερ αἰδρων ἔσιν, ἔτι καὶ παρθέτων.

Ξένοις δ' ἐμβιουῦ ἐκίξιν ἐν Σπάρτῃ, ἔτι Σπαρτιάταις ξενιθεῖν.

Ταῖς δὲ αὐτῆν γυναιξὶ ὄφθαλμοὺς ἐκ τῆν δειδισάτων κύεσθαι, καὶ ἀσῶν καὶ ξίων.

Χρηματίζεσθαι δ' αἰχρῶν Σπαρτιάτη.

Νομίσματα δὲ χρώντα σκυτήν, ἐὰν δὲ ὄφθαλμοὺς διρηθῆν χρυσὸς ἢ ἀργυρὸς, θανάτῳ ζημιῶται.

Σιμνωμόντα δὲ πάντες, ἔπὶ τῶν ταπεινοῦς αὐτοῖς παρέχιν, καὶ κατηκίους ταῖς ἀρχαῖς.

Μαχερίζοντα δὲ μάλλον παρ' αὐτοῖς οἱ γηναίως ἀποθνήσκοντες, ἢ οἱ δτυχῶς ζῶντες.

Οἱ δὲ πᾶσι νομίμως ὄφθῃ βωμῶν ἀεμόντες μασιγροῦνται, ἕως ἀόλιγοι λειφθέντες σφαρωθῶσι.

Αἰχρῶν δὲ ἔσιν δουλῶν σύσκιων, ἢ συγυμνας λῶ, ἢ φίλων γηνάται.

Κείσις δὲ ταῖς μεσηταῖς ὄφθῃ τῶν τέρματι τῆ βίης προσηπύεται, τοῖς τε δὲ ἢ κακῶς ζῶσι.

Ὅταν δὲ σεαυτοῦνται ἐξω χείρας, πῦρ ἀπὸ βωμοῦ τῆ ἀγήτορος Διὸς ἐναυσάμμος πυρφόρος λεγόμενος, σῶνται τῶν βασιλεῖ ἀσβεστον αὐτὸ μεσῆν.

Συμ-

nem non habet, sed sibi culpam imputare debet, quod credidit.

Si quis artificem manu vel oculo priuauerit, morte pœnam luit.

Qui grauiſſimo obnoxius delicto est, iubente Rege tonde-
tur, tanquam hoc extremæ sit ignominix.

Indis mortuis iungitur in rogam vxor ex omnibus dilectissi-
ma vnà cremanda. Inter ipsas autem acerrimum certamen ori-
tur, adiuuantibus quamlibet suis amicis, vt vincat.

L A C E D Æ M O N I I.

Lacedæmonij non satis honestum ducunt, aliis operam na-
uare artibus, quam ad res bellicas pertinentibus.

Cibum omnes viri vnà capiunt.

Senes quosuis omnes reuerentur, non secus ac parentes suos.

Vt viris sua sunt exercitia: ita sunt virginibus item sua.

Peregrinis Spartę degere fas non est, nec Spartanum peregrę
proficisci.

Vxoribus suis potestatem faciunt prolem suscipiendi ex pul-
cerrimis, tum ciuium tum peregrinorum.

Quæstum facere Spartano indecorum.

Nomismate vtuntur ex Corio. Quod si verò cõtingat aurum
domi alicuius vel argentum deprehendi, morte pœnam luit.

Maxima omnibus hinc gloria, si se humiles & obedientes ma-
gistratibus suis præbeant.

Beatiores apud eos iudicantur, qui præclaram mortem oppe-
runt, quam qui in magna prosperitate viuunt.

Pueri ex lege quadam aram circumeuntes flagellantur, donec
pauci ex iis reliqui, perdurantes sub flagris, coronas præmium
auferunt.

Minus honestum cenſetur timidum aliquem, contuberna-
lem vel Gymnasilij socium, vel amicum sibi iungere.

De Senibus iudicium fit circa finem vitæ, qui nam ex iis be-
nè, qui sequius vitam suam traduxerint.

Quum exercitus educitur extra limites regionis, ignem in-
cendit sacerdos, qui Pyrphorus, id est ignifer, dicitur, ab ara Io-
uis ductoris, quem à Rege non procul remotus præfert, inex-
tinctum seruans.

Συνεκτιμῶνται τῶν βασιλῶν μάντις, καὶ ἰατροί, καὶ αὐληταί, οἷς ἐν ταῖς μάχαις ἀπὶ σαλπύγγων αἰεὶ χρῶνται. μάχονται δὲ ἐστρατωμένοι.

Ἰπανίστανται ἢ βασιλεῖ πάντες, ἄλλω ἑφόρῳ. Οὐμύει τε πρὸ τῆς ἀρχῆς ὁ βασιλεὺς, καὶ τῆς πόλιος νόμος βασιλεύει.

ΚΡΗΤΕΣ.

Κρήτες πρῶτοι Ἑλλήνων, νόμος ἔχον Μίνως θεμέλιον, ὃς καὶ πρῶτος ἐθαλασσοκράτησεν. πρῶτος ποιεῖτο δὲ Μίνως ὄψα τῷ Διὸς ἀπὸ μμαθκῆνας, δι' ἐνεία ἐτῶν εἰς πῶρος φοιτῶν, ἐν ᾧ Διὸς αἴτηρον ἐλέγητο, κακῆθιν αἰεὶ πναὶ νόμος φέρον τοῖς Κρησὶ. Μέννηται δὲ τούτου καὶ Ὀμηροῦ, ἐν οἷς λέγει.

Τοῖσι δ' ἐνὶ Κνωσῶς μεγάλη πόλις, ἐνθα Μίνως γε.

Ἐνεία φρεσ βασιλεύει, Διὸς μεγάλοιο ὄχεις.

Οἱ δὲ Κρητῶν παῖδες ἀγαλάζοντα κοῖη ματ' ἀλλήλων σκληραγωγούμενοι, καὶ θῆρας καὶ δρόμοις ἀσπίταις ἀνυπόδυντοι καταύοντες, καὶ τὴν ἐνόπλιον πυρρίχην ἐκπονοῦντες, ἡύπνα πρῶτος εὖρε Πυρρίχος κωδωνιάτης Κρής το γένος.

Συσιτοῦσι δὲ ἐν κομφὶ οἱ ἄνδρες, τὴν αὐτὴν διαίτην ἔχοντες ὅξιν πάντες.

Δῶρα δὲ αὐτοῖς ὅστιν ὄπλα πμῶματα.

ΑΤΤΑΡΙΑΤΑΙ.

Αυταράται τοῖς ἀδυνάτοις ἢ ἑσπατων ἐν ταῖς ὀδυπορείαις ἑδῆποτι ζῶντας ὑπολείπουσι.

ΤΡΙΒΑΛΛΟΙ.

Τριβαλλοὶ τῶν ἰατρῶν φάλαγγας ἐν ταῖς μάχαις ποιοῦνταί, τὴν πρῶτην τῶν ἀθηνῶν, τὴν ἐχομῆν τῶν κεπίων, σὺν τρεῖσιν ἢ ἑπταίων, τὰ λδύταίαν τὴν τῶν γυναικῶν, ἀν αὐτοῖς εἰς φυγὴν τρεπομένοις κωλύουσι βλασφαιμῶσαι.

ΚΑΤΣΙΑΝΟΙ.

Καυσιανοὶ τοῖς μὲν ἡγεμονίαις θρησκῶσι τοῖς δὲ τελευτῶσιντας μακρείζουσι.

ΚΙΟΙ.

Κίοι τοῖς ἀποθανόντας κατακαίουσιντες καὶ ὀσολογήσασιντες ἐν ἑλμῶτα

Adiunguntur autem Regi in bellum eunti *Vates*, *medici*, *tibicines*. Nam tibiis in bellis vice tubarum utuntur. *Pugnantes* autem coronis ornantur.

Regi assurgunt omnes præterquam *Ephori*. Iurat autem Rex antequam regnum adeat, Imperaturum se iuxta leges *Reipublicæ*.

CRETENSES.

Cretenses primi inter *Græcos* leges habuerunt, à *Minos* Rege conditas, qui & primus maris imperio potitus est. Fingebat autem *Minos* se ab ipso *Ioue* didicisse, quod per annos novem ad montem quendam commearet. Vbi antrum *Ioui* factum erat, à quo reuersus semper leges aliquas *Cretensibus* attulit. Cuius meminit *Homerus* suis versibus, quorum hæc sententia:

Inter illas est *Gnosus* vrbs magna, vbi *Minos*

Novem annis imperavit, qui *Iouis* magni confabulator erat.

Cretensium pueri in vnum publice congregantur, ibique vna duriter educantur, & venationibus dediti per accliuia nudis pedibus discurrunt, & armati ad saltationem *Pyrrhicham* dictam magno labore assuefiunt, cuius inuētor fertur fuisse *Pyrrhichus* *Cydoniates*, genere *Cretensis*.

Viri autem simul in publico cibum capiunt, eadem victus ratione æqualiter omnia ipsis præbentur.

Dona apud ipsos plurimi æstimata, sunt arma.

AUTARIATÆ.

Autariatæ milites per viam ægros imbecillēque factos, in viuis nunquam relinquunt.

TRIBALLI.

Triballi quatuor *Phalanges* seu ordines in acie instruunt: Primam *Phalangem* faciunt imbecillium: Alteram ab ea fortissimorum quorumque: Tertiam *Equitum*: vltimā mulierum, quæ reliquos in fugam versos conuiciis sistunt.

CAVSIANI.

Causiani eos qui in lucem eduntur, deplorant, qui autem è vita excedunt, eos beatos iudicant.

C II.

Cij mortuos quum cremant ossa eorum colligunt, quæ in

τα ὅσα καταπίσθησιν, ἔντα ἐθίντες εἰς παλοῖον, καὶ κόσκιον λαβόντες
ἀνάπλευσιν εἰς πέλαγος, καὶ πρὸς τὸν αἰεμον ἐξοδίζουσιν, ἀρχὴς αὐ
πάντα ἐκφυσηθῆ καὶ ἀφαῆ γήμται.

Τ Α Τ Ρ Ο Ι .

Τ αὐροί Σκυδικὸν ἔθνος, τοῖς βασιλεῦσι τοῖς Διουσίτοις ἤν φίλων συ
καταθάπτουσιν. ὁ δὲ βασιλεὺς ἀποθανόντος φίλου, ἢ μέρος ἢ τὸ ὅλον ἀποτέ
μωσι φέρον, πρὸς φίλῳ ἀξίῳ τῆ τελευτήσαντος.

Σ Ι Ν Δ Ο Ι .

Σινδοὶ τοσοῦτοις ἰγθῆς ὄπῃ τοῖς τάφοις ἐπιβάλλουσιν, ὅσαις παλεμίαις, ὁ
θαπτόμενος ἀπικτινῶσι.

Κ Ο Λ Χ Ο Ι .

Κολχοὶ πρὸς τελευτήσαντας ἐθαπτόσιν, ἀλλὰ γρεμῶσιν ἀπο δένδρων.

Π Α Ν Η Β Ο Ι .

Πάνηβοι λίθυς ἔνται αὐτοῖς βασιλεὺς ἀποθάσῃ, τὸ μὲν σῆμα κατὰ ρύτ
τῶσι, τὴν δὲ κεφαλὴν ἀποκόψαντες, ἢ χρυσοῦσαντες ἀγαθήσασιν ἐν ἱερῷ.

Τ Ε Λ Ο Σ .

mortario contundunt. Tum in nauigium imponentes in altum nauigant, vbi per cribrum ea ad ventos dispergunt, donec omnia difflantur & euaneſcunt.

TAVRI.

Tauri, Gens Scythica, vnà cum Regibus mortuis gratiſſimos quosque eorum amicos humare ſolent. Rex verò quum amicum aliquem morte amittit, aut partem auriculæ, aut totam eam abſcindit, prout dignitas amici mortui merebatur.

SINDI.

Sindi quum quenquam ſepeliunt, tum quot hoſtes in vita occiderit, totidem piſces, eius ſepulcro iniiciunt.

COLCHI.

Colchi vita functos non humi ſepeliunt, ſed ab arboribus ſuſpendunt.

PANEBI.

Panebi Libyes mortuo Rege corpus reliquum terra condunt: caput autem trunco amputatum inaurantes in ſacris ſtatuunt.

F I N I S.

